

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

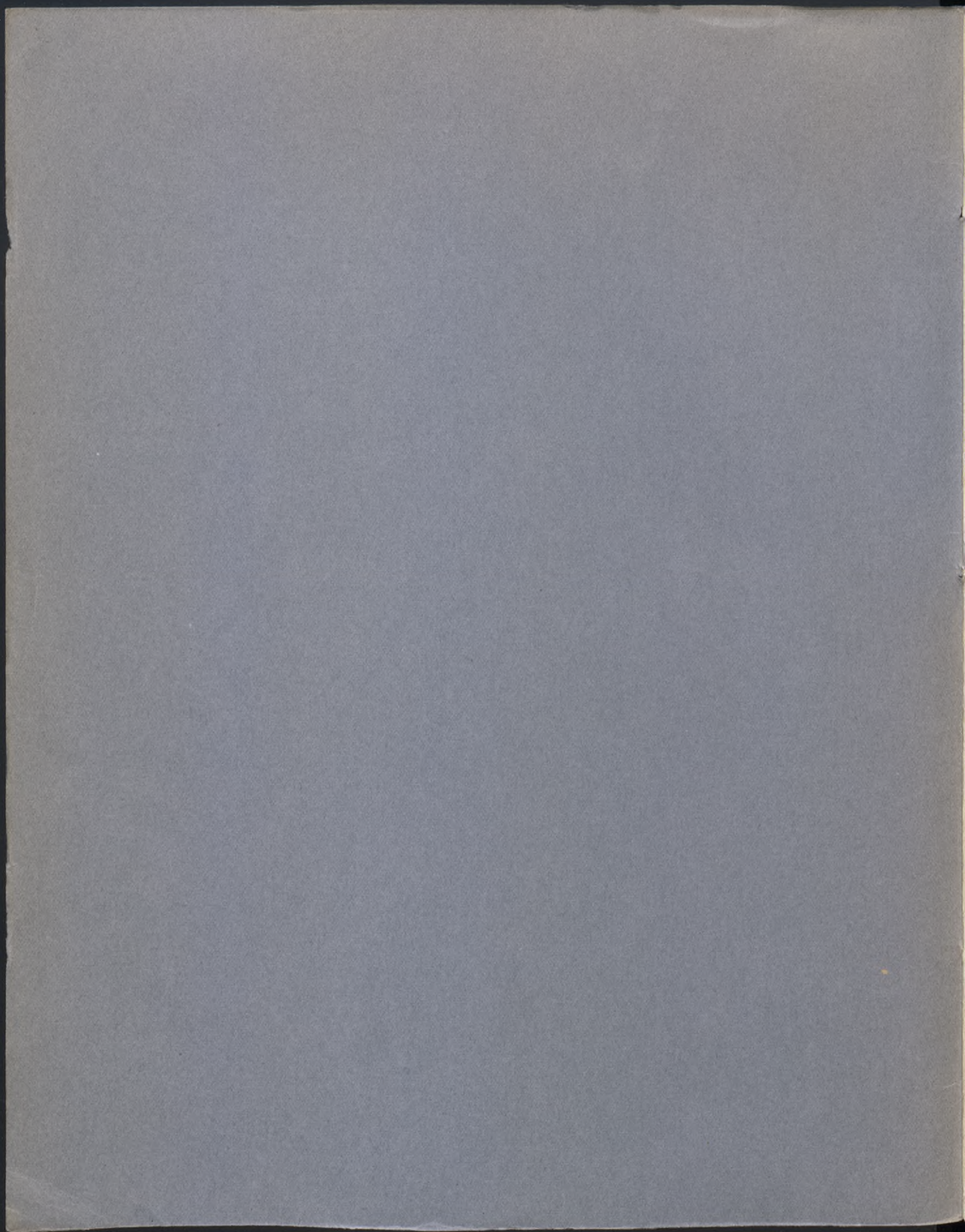
UPPSALA
UNIVERSITET

(Pn) Pedagog.
Ör.
Facksk.
[Stockholm]

Waxberg. H.

En fjärdedels sekel. Till Pedagogiska
Seminariets 25-års jubileum.

1891.

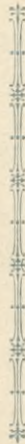
(No.) Pedagog.
Lv.
Facksk.
Stockholm

ETT FJÄRDEDELS SEKEL

TILL BETELSEMINARIETS

25-ÅRS JUBILEUM

I JUNI 1891

AF

HARALD WAXBERG

STOCKHOLM

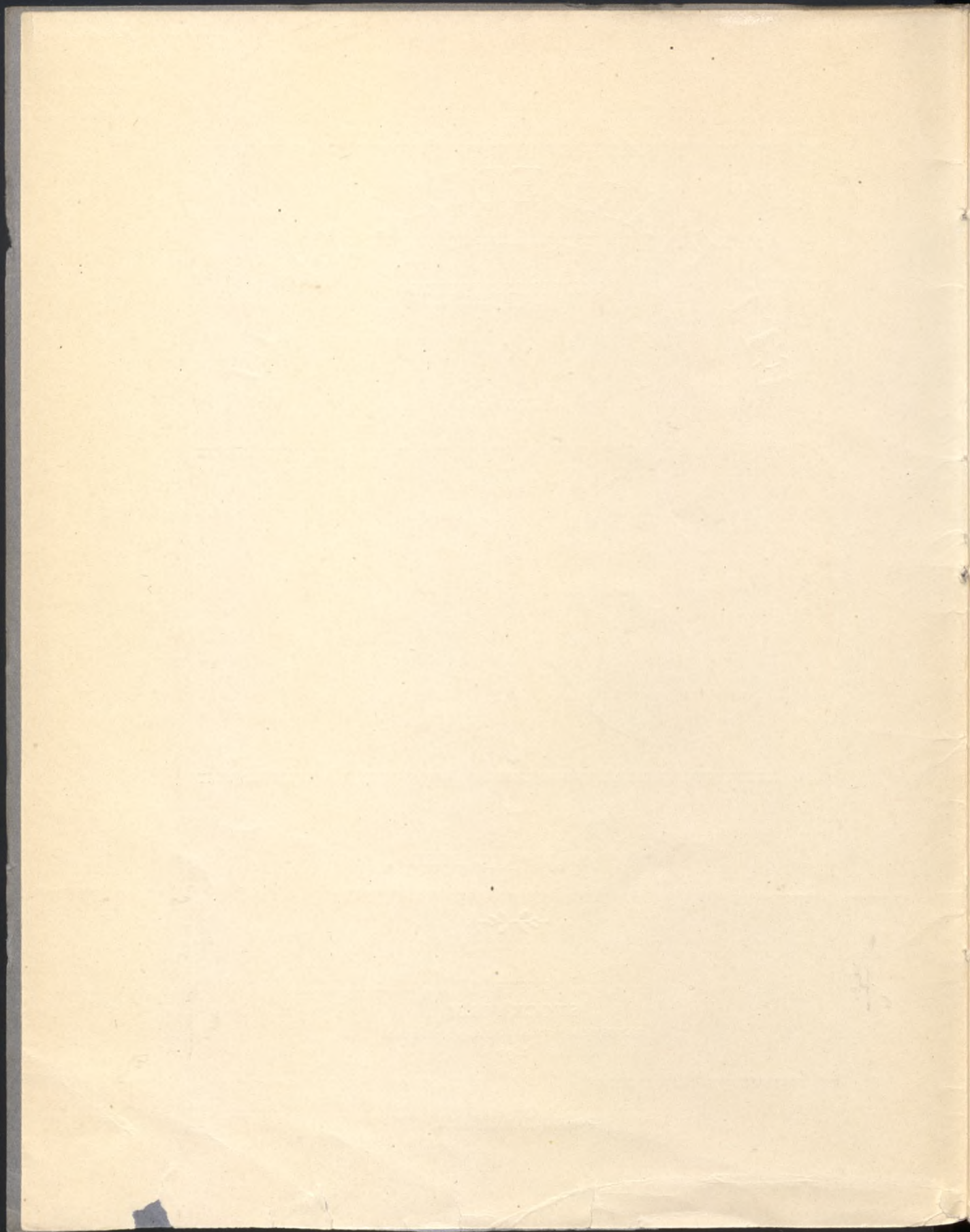
BAPTISTMISSIONENS FÖRLAGSEXPEDITION

1891

P. PALMQUIST & HJERBOLM, BOKTR.

*
12.41
29

ETT
FJÄRDEDELS SEKEL

TILL BETELSEMINARIETS
25-ÅRS JUBILEUM

I JUNI 1891

AF

HARALD WAXBERG

STOCKHOLM
P. PALMQUISTS AKTIEBOLAGS BOKTRYCKERI
1891

1871

RIARDELL'S SEKEL

THE

STARS JOURNAL

1871

Jubelpoem,

Bröder, hvil en stund från bekymmer och strid,
kommen, låtom oss njuta i sällhet och frid;
hemten krafter och mod, slipen svärdseggen, ty
snart med nyvunnen makt börjar kampen att gny.
Lemmen sorgfyllda moln ur er åsyn i dag,
bjuden glädjen till gäst i vårt festliga lag;
intet knot vare hördt i vår fridlysta rund,
egnom hellre åt tacksamma offer en stund,
ty ett kvartsekels stordåd på sanningens fält
har vår konung till mönstring inför oss uppställt.
Må vi nedkalla här Guds, den högstes, behag
öfver skolan, hvars grundläggningsminne i dag
oss församlat, den skola, som varit vårt hem,
denna kropp, där vi hvar för sig äro en lem.
Ja, väx ut, blif en makt ännu mer än du är,
fostra sanningens friborna kämpar, en här,

som med bibeln i hjärta och hand mäktar slå
alla mänskliga tanketorn ned, hvar de stå,
och ur spillrorna bygga ett hus åt vår Gud
samt af friköpta vinna åt Lammet en brud.
Väx i omfång och kraft, väx i frihet och ljus,
blif för Sverge ett sanningens häfdade hus.
Och de grånade lärarne, hell vare Er!
Läggen ännu på länge ej mantlarne ner.
Håll på afstånd, o Gud! ännu länge den hand,
som med isande köld tänder sorgernas brand.
Lefven länge, I gamle, för oss och vårt land!

Som den ödsliga natt ännu härskar med makt,
fast en strimma helt svagt bådard morgonens prakt,
låg en andelig natt öfver själarna än
i vårt fädernesland för ett kvartsekel se'n.
Väl man skönjde en rand af en gryende dag,
men mot mörkret den var dock försvinnande svag;
natten härskade än, mörk och töcknig var skyn,
storm och oväder mötte de troendes syn.
Som, när molnen förskingras af storm, man kan se
strödda stjärnor en här och en där mot sig le,
så man såg äfven då under stormdiger natt,
huru herren ett ljus här och där hade satt.
Ack, hur litet var då detta samfund, som här

i vårt fädernesland nu en makt vordet är;
hur föraktad och jagad var icke den hop,
som i molndiger tid höjde väktarerop;
och hur mörk var den natt, som kring själarna låg,
medan kyrkan med fasa mot gryningen såg.
Inför prester och råd fördes trosfriske män
för att höras och släpas i fångelser se'n.
Hvilka brott hade de i sin yra väl gjort?
— Hvad de gjort, intet ondt man dock någonsin' sport;
de blott läste sin bibel och dyrkade Gud
uti allt enligt ordet trots presters förbud,
därför hatades de af »de andliges» makt;
och förföljelsens storm hven från trakt och till trakt,
medan massorna söfdes till dödssömnens ro
af prelater, som ville bland skuggorna bo.
Men om stormarne rasa och åskorna gå,
lugn och värdig går solen sin bana ändå;
hvem kan hindra dess lopp, när den framgår i glans
lik en hjälte ur skyarnes purprade krans?
Liksom solen, så säkert går sanningens ord
trots förföljelsens dunder framåt på vår jord,
och när solen kan hejdas af människotvång,
då skall sanningen hejdas, ej förr, i sin gång.
Medan natten ännu öfver Norden låg kvar,
kom från aflägsna Vestern det redskap, som var
af Gud utvaldt att leda det verk, som i dag

har församlat oss här till ett högtidligt lag.
Så kom skolan till stånd under bullersam tid
att mot mörkret begynna en hårdnackad strid
och att fostra en kärntrupp af trosvarme män,
som med sanningens svärd skulle framtränga se'n
emot dogmer och dödande människobud
att bereda ett sannskyldigt släkte åt Gud
och i kraft af den eviges goda behag
byta natten i Norden till strålande dag.

Aldrig föddes ett lif utan smärta och kval,
aldrig undslapp ett sannskyldigt verk allt förtal;
ingen tanke gick fram, som var ny, som var stor,
emot hvilken ej åldrade fördomen svor.
Så gick skolan ock fram, men du smärtades, du,
som dess fader var då, som dess hufvud är nu.
Tungors bitande kif, lögnens giftstrukna dolk
mot dig brukades här och bland främmande folk;
med en misstänksam min stod vårt samfund på vakt,
noga vägdes hvart ord, som af Broady var sagdt
utur själarnas natt kröpo fördomar fram
like giftiga ormar omkring dina lam.
Men du stod, där du stod, där din konung dig ställt,
och du blickade lugnt på det böljande fält;
du var hoppfull och glad, ty ditt verk var ej ditt,

det var herrens. — Du kunde dock ej bli det kvitt.
Såg du hän någon gång mot det aflägsna land,
där du kände dig bunden med medborgarns band;
där för dig och de dina du frestande såg,
att en framgångsrik bana så lockande låg,
då du missförstods här, när du tadelades grymt,
när ditt hopp som ditt öga af tårar var skymd
— strax den tanken dig slog: Hit jag sändes af Gud;
Här, trots satans beslut, här, trots illviljans ljud,
skall jag vaka min vakt, skall jag kämpa min strid.
Och din oro försvann, och ditt hjärta fick frid;
all din svaghet vek bort, och du kände med makt,
att du måste stå kvar, där din konung förlagt
din station. Och se, tårarnes slöja försvann,
och med nyskapad glans åter hoppet upprann.

Vid hans sida stod du, som helst velat stå skymd.
Men den sol var ej minst uti världsaltets rymd,
som för afståndets skull inför oväpnad blick
syntes liten och namn utaf stjärna blott fick;
och en källa var ej mindre djup eller klar,
därför att hon fördold för den främmande var,
än en annan, som skaparn mer synlig lät stå,
af en kännare föredrogs helst båda två.
Hvem kan tälja ditt verk under hänsvunna år?

Hvem de frukter, som uppvuxit ur dina spår?
Ty »det stort sker, sker tyst». — Som en mångpröfvad vän
har du stått vid hans sida, och kvar står du än.
Svag man skulle dig tro, men ack, skenet bedrar,
mera styrka och mod än de fleste du har.
Blef det mörkt någon gång för din medkämpes blick,
i ditt hjärta fanns ljus, af dess flöde han fick;
var han het någon gång, strax du kylde hans blod,
som en motvikt i allt vid hans sida du stod.
Aldrig stötte väl samman två motsatser än
mer direkta än dessa, vårt läroverks män,
aldrig såg man dock två smälta samman till ett
mera helgjutet än med de båda har skett.
Så de vuxit ihop, att man kan ej med skäl
prisa en, och den andre ej däraf får del.
I vårt samfunds historia ett fostbrödrapar
uti Broady och Drake för alltid står kvar;
åt sig själfva de bundit en lefvande krans,
hvilken växer med åren i täthet och glans.

Men hvad skänkte dem kraft mot bekymmer och nöd?
— Jo, bakom stod ett viktigt och växande stöd
af en vänkrets, som stått likt en skyddande vakt
och i glädje och sorg hållit verket vid makt.
Väl var hjälptruppen svag, väl var motståndet hårdt,

och för framtiden syntes det stundom rätt svårt,
men med osvikligt mod stodo vännerna kvar
till de kämpandes stöd och till sakens försvar.
Offer buro de fram, och på bönerns väg
buros skola och lärare fram steg för steg,
och den modfulla kärntruppen växte hvar dag,
medan motståndet vek, och dess stämman blef svag.
Och i dag står ett växande samfund beredt
att vårt läroverk bistå med makt på allt sätt,
det vill gälda en del af sin skuld, och det skall
i Guds kraft värna skolan mot nöd och förfall.
Den är bruten, den natt, som kring själarna låg,
skolans välgång och utveckling upptar hvar håg.
Eder, bröder, som stått i bekymmersam tid
som en skyddsvakt kring verket och kämpat dess strid,
Er välsigna i dag dessa tätnade led,
på hvars rader I glädjefullt nu skåden ned;
eder högsta belöning och dyrbara del
är att se, hur det går eder skyddslinge väl.
mån. I länge stå kvar för att se ännu mer
af den segrande nåd, Gud åt verket beter.
I, som offraden gladt utaf mödans förvärf
för vårt festföremål någon välunnad skärf,
I, som buren i brinnande böner hvar dag
detta verk för att nedkalla himlens behag,
I fån ock eder lön af Guds gifmilda hand

både här och i sällhetens eviga land.
Så med böner och tro under åren ett band
länkat hjärta vid hjärta och hand fast vid hand,
och, som fordom om Sverge, nu sägas det kan
att af samfund och skola *är vordet en man*;
af den evige denna förening har skett,
och hvad han fogat samman ej åtskiljes lätt.

Dagens ljushärd går fram ur sitt östliga hus
och omstrålar först höjdernas toppar med ljus,
se'n till slättbyggdens fält, sist till dalbotten låg,
sänkes ljuset i ständigt mer sjunkande tåg.
Men den ljushärd, som nu för vår åskådning står,
först till kojan i dalen med ljusglansen går,
se'n till slättbyggdens fält, sist till höjderna opp
den sig sträcker i jublande, stigande lopp.
Strålar redan du sändt från din eldfulla härd
att förkunna din härskares makt för en värld.
I vårt fädernesland står en glänsande vakt,
som förkunnar Guds dråpliga under med makt.
Själur upplysas här, bojor afbrännas där,
och den växer alltjämt denna eldiga här;
det är vordet en makt detta samfund, som förr
såg, föraktadt, sig utstött från hvarje mans dörr.
Bortom grånade berg, till vårt fost'brödraland

dina strålar ock burits, och ned till den strand
— där de yppiga vingårdar bärande stå,
och där munkar till tjurfäktarbanorna gå,
där förr inkvisitionsbålens flammor man såg
— dina strålar ha gått öfver blånande våg.
Längst i vester ett svall af ditt ljus strömmar ut,
längst i öster till Kina du framträngt till slut;
och i skötet du döljer en glänsande här,
som för Afrikas svarte snart utrustad är.
Ja, hvem mäter väl här, huru stor är den makt,
som den evige uti ditt verk redan lagt.
På ett kvartsekel redan du famnat vår jord
med ett gyllene strålsvall och sanningens ord.
Det är sannt, blott en gryning vid himmelens rand
ännu synes men gryningen bådar en brand,
som i omfång och kraft griper kring sig allt mer,
tills af vantro och last endast askan man ser.

Nu för ljusnande hopp, nu för glädjefull tro
öppnas framtidens portar; en strålande bro
leder bort till ett fält, där en böljande säd
för de skördandes liar slår guldaxen ned.
Skall det finna sig sviket vårt ljusnande hopp,
när ett kvartsekel än gjort sitt ståtliga lopp,
och ett halfsekels jubelfest brödernas rund

drager samman igen till en högtidlig stund?
Skall den varda om intet vår glädtiga tro?
och en hägring allenast vår strålande bro?
— Nej, och tusenfaldt nej! Hvad vi hoppas skall ske,
och än mera ett häpnande släkte skall se.
Hvad en människa verkligen vill, hon ock kan,
och om tusenden vilja som en enda man,
se då bildas en makt, som gör under i stort
och förvandlar en stad till en grushög helt fort,
men som också med hast utur spillror och grus
fogar sten intill sten, reser hus bredvid hus.
— Men hvad vilja då vi? — Må vi börja så smått,
att vårt skolhus blir tredubbelt större i mått;
att dess klasstal fördubbladt vi snart måtte se
med fördubblade lärarekrafter som de,
hvilka stå här som mål för vår hyllning i dag
och att mångdubblas må de studerandes lag.
Detta mål är ej högt för ett kvartsekel, nej,
— utan tro, bön och offer det hinnes dock ej,
ty här kräfves, att samfundet växer i makt,
och att det blir som hittills vårt läroverks vakt.
Må vi vilja i dag, och i morgon vi gå
för att börja det framställda målet uppnå.
Hemten styrka och mod, slipen svärden i dag
varen redo i morgon att börja ett slag;
paren bedjande sinnen med viljor af stål,

sen framåt mot vårt höga och härliga mål!
Läggen kraft uti huggen med sanningens svärd,
offren allvarligt nit för att vinna en värld
för den konung, som härskar i ära och glans
öfver jorden och världarnes strålande krans,
som oss löst med sitt blod, som oss kallat också
att hans välde utbreda och fienden slå.
Ifrån framgång till seger I då skolen gå,
och fördubblade leden helt snart skola stå.
Men fördubblen dem än, och igen, och igen,
gören allt, hvad I kunnen! — och hvilen er se'n.
Så det varder ej sviket vårt ljusnande hopp,
när ett kvartsekel än gjort sitt ståtliga lopp,
och en halfsekelsjubelfest brödernas rund
drager samman igen till en högtidlig stund.

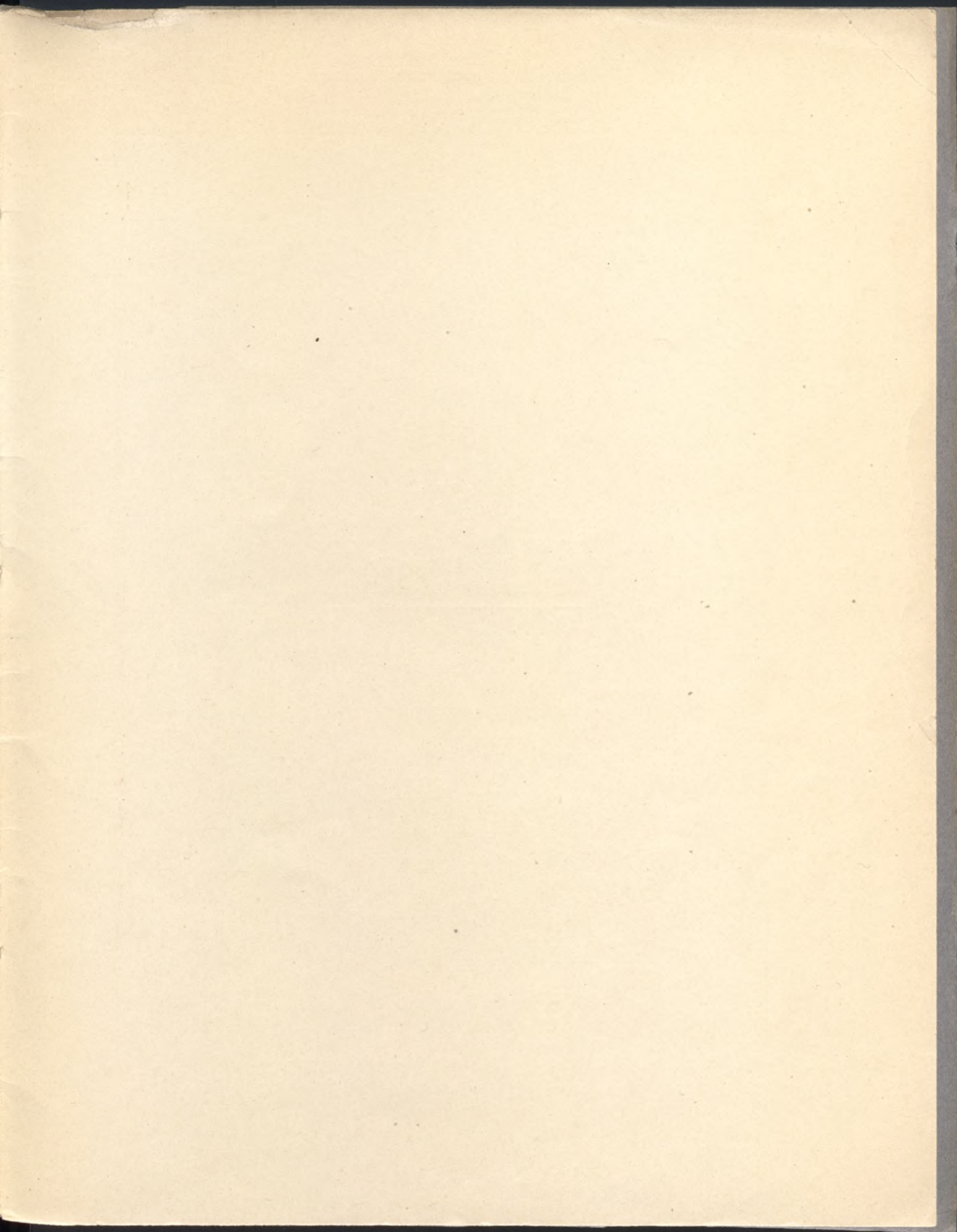
O, du klarblåa rymd! huru skön är ej du,
då du ligger så djup och så molnfri som nu.
Men ett vanskeligt, skiftande minspel du har,
fast vår synvidd är ren, finnas molnen dock kvar.
Bäsf du strålande ler som en oskuldens bild,
blir ditt ansikte mörkt, och du nedblickar vild;
utur laddade moln ljunga dödande skott,
och din dundrade stämma förskräcker oss blott.
Nyss låg framtidens rymd vänligt leende klar,
men ett moln nu vid synranden uppstigit har.

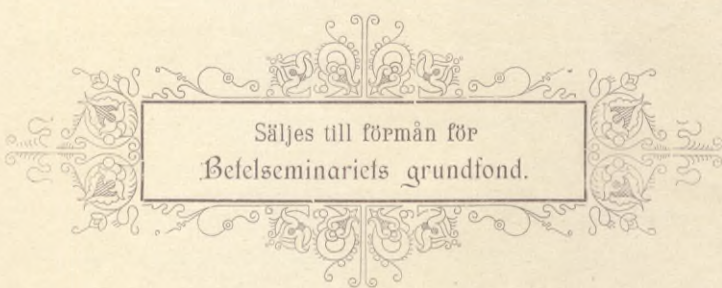
Detta moln är ett *kanske*, som aningens makt
inom leende synranden plötsligt har bragt.
Skall det växa, männ tro? Skall det brista till slut
och en visshetens mördande blixtn slunga ut?
Ack, en aning det är: när ett kvartsekel än
efter dagar och verk slutit porten igen,
hedersgästerna här ha lagt mantlarne af,
och vår halfsekelsfest ståndar vid deras graf;
och af samfundets pelare, som ännu stå,
kanske många ha följt dessa hedrade då.
Bröder, där är det moln, som vid synranden står,
och vårt hjärta med vemodfull bäfvan nu slår.
Tiden skänker ej bort, tiden lånar blott ut,
och den kräfver alt lånadt tillbaka till slut.
Blott ett lån äro de, som här vördade stå,
och, fast dyra, de tagas ifrån oss ändå;
det är sorgligt, men sannt. — Dock, vi sörja ej dem,
ty vi veta, att de till sin fader gå hem,
men vi sörja för oss och för verket — och när
deras röster vi ej längre urskilja här,
då — kanhända för sent — deras värde vi se;
då vi önskade dem all vår kärlek bete;
då, om möjlighet funnes, från dödsflodens strand
vi dem förde med våld till de lefvandes land;
då vi ville dem bära på händern — För sent!
Hemskt upprepar ett eko ur fjärran: För sent!

Klädd i ungdom och mod står en växande trupp,
som till Eder, I vördade fäder, ser upp.
Och vi känna det djupt, det oss griper med makt,
att vi skola en dag efter Eder stå vakt
vid de gränser, kring hvilka I hägnande gått.
— Må den ande, I haft, blifva vår i rikt mått.
— Må vi klädas som barn af en högättad släkt
uti sanningens, kraftens och kärlekens dräkt.
Att i fotspåren af eder tro hålla ut
är i dag våra hjärtans fullt fasta beslut.
Slute endräktens band fast oss samman till ett
emot smygande list, emot illviljans bett,
emot alla, som slipa mot oss sina svärd,
om med namn utaf bröder med namn utaf värld;
och, när vaktskiftet blir, hvilken plats som blir vår,
värdigt vilja vi träda i fädernas spår.
Om de då blicka ned från den eviga glans
bortom banan för världarnas gnistrande dans
och se dogmfrie män, som från strand och till strand
gå med bibeln i hjärta, i lif och i hand,
medan dogmer och murknade afgudahus
med system på system störta samman i grus
för Guds eviga sannings osvikliga makt;
då från höjden de helsa: Vål gjordt, goda vakt!
då skall hvilan ock synas dem tusenfaldt skön,
där i frihet de njuta sitt arbetes lön.

Sist, men högst, vare du, som i himlarne bor
uti storhet och kunskap oändeligt stor,
hvars barmhärtighet högre än himmelen når,
och hvars sanning så vidsträckt som skyarne går,
af oss upphöjd och lofsagd, men ord ej förslå,
att med ljud dig beprisa vi aldrig förmå.
All din ära vi ville framhäfva, men ack,
vi blott kunna dig säga ett okonstladt tack.
Men den gåfva, du skänkt, som oss fröjdar i dag,
öfver hvilken du visat ditt hjärtas behag,
ömt och troget vi vilja med kärlek och mod
vårda, vakta och skydda — Den är vår klenod.
Dyrbar vorden för oss, skall det blifva vår fröjd
att få upplyfta henne till ansenlig höjd,
till dess världen kan se, att en makt hon ock är,
värd att erkännas, hyllas och omvårdas här.
— Detta tack vi dig bringe för skolan, o, Gud!
oss det synes mer värdigt än fraser och ljud.

A decorative horizontal border with intricate floral and scrollwork patterns, framing the central text.

Säljes till förmån för
Betelsseminariets grundfond.

1001850979

